

Andmekaitse Inspeksioon
Tatari 39
Tallinn 10134

Kaitseministeerium
Sakala 1
Tallinn 15094
(taotluse esitaja)

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	Avalik arvamus riigikaitsest riigipiiri äärsetes maakondades 2025–2028
-------------------------	--

Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või	X
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>	
Kas isikuandmete töötleja on määranud Andmekaitse-spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Kaitseministeerium – Mona Sikkar, andmekaitse@kaitseministeerium.ee AS Emor (volitatud töötleja andmekaitse spetsialist) – Kelly Niinas, tel 6268 544, kelly.niinas@kantar.com
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>	Jah
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	Jah

1. Vastutava töötleja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Kaitseministeerium, 70004502 Sakala 1, Tallinn 15094 info@kaitseministeerium.ee , +372 717 0022 Rika Margat, rika.margat@kaitseministeerium.ee , +372 5304 5751
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Volitatud töötleja aadressil. Vastutav töötleja on tellija ega töötle isikuandmeid.

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

² Vastutav töötleja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötlejad.

2. Volitatud töötaja üldandmed³	
2.1. Volitatud töötaja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	AS Emor, 10076576 Maakri 21, Tallinn 10145 +372 626 8500, emor@emor.ee karin.niinas@kantar.com , +372 626 8580
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	X

3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus? <i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i>	Vabariigi Valitsuse seadus (VVS) § 60 lg 1 ning isikuandmete kaitse seadus (IKS) § 6 lg 5. Kaitseministeeriumi põhimäärus § 4 lg 1 ja § 5 lg 1.
---	---

<p>4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk? <i>Kirjeldage uuringu eesmärgi ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i></p> <p>Uuringu „Avalik arvamus riigikaitsest riigipiiri äärsetes maakondades“ (Põlva-, Võru-, Ida-Viru maakond) eesmärk on täpsemalt uurida riigipiiri äärsetes maakondades elavate 18–74-aastaste Eesti elanike hinnanguid riigikaitsest küsimustes. Küsitlus viiakse, võrreldes Kaitseministeeriumi tellitava elanikkonna avaliku arvamuse uuringuga, läbi väiksemas mahus ning selle käigus uuritakse järgnevat teemasid:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) elanike kaitsetahe ning prognoositav käitumine võimalike Eestit ähvardavate ohtude korral; b) hinnangud Eesti kaitsevõimele ja riigi tegevusele antud valdkonnas; c) suhtumine ajateenistusse ja teistesse kaitsestruktuuridesse. <p>Küsitlused toimuvad kaks korda aastas suvel ja sügisel, kokku viiakse ajaperioodil 2025–2028 läbi 8 uuringut. Küsitlustöö toimub suvisel uuringul augustis ja sügisesel detsembris.</p> <p>Uuringute valim moodustatakse maakonna tasandil, kuid andmete analüüsil tehakse järeldusi järgmistel tasanditel: kogu valim, sugu, vanuserühm (18–29, 30–39, 40–49, 50–59, 60–74), rahvus (eestlane, muu), keel (eesti, muu), kodakondsus (Eesti, muu/määratlemata), regioon (Kagu= Põlva- ja Võrumaa; Ida= Ida-Virumaa), asulatüüp (linn, maa-asula).</p> <p>Valimi baasina soovime kasutada juhuväljavõttu rahvastikuregistrist, kuna AS-i Emor vastajabaasis pole piisavalt nende kolme maakonna elanike kontakte. Seejuures arvestame minimaalse vastamismääraga, mis rahvastikuregistri andmeid kasutades on meie kogemuse järgi 10%. Arvestades ka ebakvaliteetsete kontaktidega või selliste kontaktidega, kes on keelanud ühendusevõtu uuringuteks, tuleb kontaktandmeid taotleda vähemalt kaheteistkümnekordse varuga. Oleme rahvastikuregistri väljavõtu suuruseks arvestanud 6000 kontakti.</p> <p>Rahvastikuregistrist taotleme järgmised andmed: vastaja ees- ja perekonnanimi, e-posti aadress, telefon, sugu, vanus, rahvus/suhtluskeel, kodakondsus, elukoht (maakond, asulatüüp) ning haridustase. Vastaja kontaktandmed on vajalikud ainult küsitlustöö läbiviimiseks. Need seotakse küsitluse lõppedes koheselt antud vastustest lahti ja kustutatakse, edasine töö toimub ainult anonümiseeritud andmetega.</p> <p>Isiku ees- ja perekonnanimi on vajalik tagamaks, et küsitlusele vastab see inimene, kes oma</p>	
---	--

³ Volitatud töötajate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötajad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötaja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötaja on volitatud töötajale andnud volituse inspektsioonile taotluse esitamiseks.

taustaandmete järgi valimisse sattus, mitte inimene, kelle meiliaadress või telefoninumber on rahvastikuregistrisse teise inimese kontaktiks antud. Elukoha osas päritakse rahvastikuregistrist vaid asula tüüpi (linn, maa-asula) mitte asula nime.

Küsitlustöö läbiviija Kantar Emor (volitatud töötleja) esitab andmete saamiseks päringu rahvastikuregistrile ning palub andmed edastada krüpteeritult otse uuringu läbiviija kontaktile. Kontaktandmeid säilitatakse piiratud ligipääsuõigusega võrgukettal. Kantar Emori valimiekspert teostab kontaktibaasides kvaliteedikontrolli, et ei oleks duplikaate.

Uuring viiakse läbi kombineerides veebi- ja telefoniküsitlust. Rahvastikuregistrist tulnud e-mailid või telefoninumbrid laetakse küsitlussüsteemi Nfield. Uuritavate poole pöördumiseks on kaks viisi: veebiküsitluse kutse, mis saadetakse nende meiliaadressile või telefoni teel tehtud pöördumine. AS-i Emor vastajabaasis olevad inimesed on juba andnud informeeritud nõusoleku küsitlustes osalemiseks. Rahvastikuregistri kontaktidelt küsitakse küsitluse alguses informeeritud nõusoleku (nõusoleku vormid on taotlusele lisatud). IP-aadresse ei koguta ja küpsiseid ei kasutata. Vastaja saab vastamist katkestada ja tagasi ankeedi juurde pöörduda unikaalse lingi kaudu.

Kui esimese kutse põhjal uuringule ei vastata, saadetakse ca 4–7 päeva jooksul meeldetuletus, vajadusel veel teine meeldetuletus, olenevalt uuringu edenemisest ning kvootide täituvusest. Kui valimi teatud alarühmades on juba piisavalt vastajaid, siis ei pruugi vastaja meeldetuletust üldse saada. Kõikidele kontaktidele saadame vähemalt ühe kirja kutsega uuringus osaleda. Telefoniküsitluse puhul pöördume kontaktide poole eri päevadel ja kellaaegadel vähemalt 5 korral. Kui uuringus osalemisest keeldutakse, kannab Kantar Emori tootmise projektijuht vastava info kontaktibaasi, mis tähendab, et edaspidi me käesoleva uuringu raames antud e-maili aadressile või telefoninumbri ei pöördu. Vastajal on võimalik *unsubscribe*-nupuga edaspidisest Kantar Emori uuringutes osalemisest loobuda. Kui pöördume telefoni teel, on võimalik keelduda nii antud uuringus osalemisest kui ka üldse Kantar Emori uuringutes osalemisest, sel juhul kantakse telefoninumber *mitte kontakteeruda*-andmebaasi ning kõnesid antud numbritele ei toimu. Kui uuringu käigus pöördub vastaja meie poole meili teel (kontaktmeil on vastamiskutses ja loetakse ette telefoniküsitluses) ning palub oma vastused kustutada, siis seda saab teha seni kuni andmed ei ole anonümiseeritud kujule viidud.

Taotleme luba riigipiiri äärsete maakondade elanike avaliku arvamuse küsitluste läbiviimisel rahvastikuregistri andmete kaasamiseks kõigiks kaheksaks uuringuks aastatel 2025–2028. Igaks uuringuks taotletakse rahvastikuregistrist uued kontaktid.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Isikuandmed on vajalikud küsitluse läbiviimiseks 3 maakonna (Võru-, Põlva- ja Ida-Virumaa) elanike seas maakonna tasandil soo, vanusrühma ja asulatüübi lõikes ning kogu valimi tasandil rahvuse/keele, kodakondsuse ja haridustaseme lõikes.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Uuringu tellija on Kaitseministeerium ehk täidesaatva riigivõimu asutus, kes tellib uuringu riigikaitsepoliitika kujundamise eesmärgil ning uuringu vastu on ülekaalukas avalik huvi.

VVS § 60 lg 1 järgi on Kaitseministeeriumi valitsemisalas riigikaitse korraldamine ja seoses sellega ettepanekute tegemine riigikaitsepoliitika kujundamiseks, riigikaitse elluviimine, mh ka kutsealuste kutsumine ajateenistusse, kaitsetööstuse arendamine jm, mille üheks sisendiks on ka avaliku arvamuse uuringud.

Riigikaitse arengukava 2022–2031 koostatakse Eesti julgeolekupoliitika alustes sõnastatud peaesmärgi „Eesti julgeolekupoliitika eesmärk on kindlustada Eesti riigi iseseisvus ja sõltumatus, rahva ja riigi kestmine, territoriaalne terviklikkus, põhiseaduslik kord ja elanikkonna turvalisus“ saavutamiseks. Riigikaitse arengukava lähtub riigikaitse laiast käsitusest, mille eesmärk on riigi kaitsmine ja selleks valmistumine, kasutades kõiki riigi käsutuses olevaid nii sõjalisi kui

mittesõjalisi võimeid ja ressursse ning ühendades olulised tegevused nii avalikust, era- kui ka kolmandast sektorist. Samuti on riigikaitse arengukava kontekstis strateegilise kommunikatsiooni eesmärgiks tagada Eesti ühiskonna, liitlaste ja rahvusvahelise üldsuse toetus Eesti põhiseaduslikule korrale. Selleks tuleb olla teadlik informumis toimuvast ja selle mõjust elanike hoiakutele ja ühiskonnas toimuvatele protsessidele ning suurendada Eesti ühiskonna vastupanuvõimet informatsioonilisele mõjutustegevusele. Seetõttu jälgitakse avaliku arvamuse uuringute abil Eesti elanikkonna olulisemaid riigikaitse ja julgeolekuga seotud hoiakuid. Uuringu valimisse kuuluvad Eesti Vabariigi elanikud.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Uuringute läbiviimisel kasutame teadusuuringu nõuetele vastavaid andmete kogumise, töötlemise ja analüüsimise viise ning kvaliteedinõudeid. Selle tagab kogunud meeskond, mille liikmetel on kogemusi nii teadus- kui ka rakendusuuringute läbiviimisega. Lisaks on AS-i Emor tegevus on kooskõlas ESOMAR/ICC turundus- ja sotsiaaluuringute korraldamise rahvusvaheliste reeglitega. AS Emoril on olemas isikuandmete kaitse eest vastutav isik. Samuti on AS-il Emori välja töötatud ja rakendatud andmekaitse füüsilised, infotehnoloogilised ja organisatoorsed põhimõtted (näiteks on valimibaasi kontaktid kättesaadavad ainult nendega otseselt töötavatele spetsialistidele). Projektimeeskonna liikmed käsitlevad andmeid vajaliku konfidentsiaalsusega ning välistatud on andmete töötlemine projektiga mitteseotud mittevolitatud isikute poolt.

Eetilised aspektid

Uuritavate autonoomia respektimine – osavõtt uuringust on vabatahtlik. Selleks teavitatakse uuritavat läbi informeeritud nõusoleku lehe, kus on kirjas, et uuringus osalejad annavad oma nõusoleku uuringus osalemiseks vabatahtlikkuse alusel ning saavad igal hetkel osalusest loobuda võttes selleks AS-iga Emor ühendust spetsiaalsel meiliaadressil või telefoni teel. Samuti teavitatakse uuritavat uuringu eesmärgist, mida uuring endast kujutab, kelle poolt on uuring läbiviidud, milliseid andmeid kogutakse ja kuidas neid käideldakse.

Mittekahjustamise printsiip – uuring on mitteinvasiivne ja ei kujuta riski inimese tervisele. Uuritaval palutakse vastata küsimustele, mis puudutavad kaitsetaht ja-valmidust ning kaitsepoliitika kujundamist.

Heategemise printsiip – uurimistööst saadav kasu võib uuritava jaoks olla nii otsene kui ka kaudne. Otsene, kuna uuring võib vastajat panna mõtlema Eesti kaitsmisele sõjaohu olukorras ning indiviidi osale selles ning kaudne, kuna olulise teema käsitlemine võib tuua positiivset muutust vastaja kaitsetahte ja ettevalmistuse osas. Uuringust saab kasu ka Eesti Vabariik, kuna uuringu abil kaardistame ja mõõdame kaitsetahte muutumist võrreldes varasemate uuringutega. See aitab riigil sätestada eesmärgid ja meetmed edasiseks kaitsetahte- ja valmiduse tugevdamiseks.

Õigluse printsiip – uuringuga ei kaasne olulist ebavõrdse kohtlemise riski. Kõigil uuringu sihtrühma liikmetel on võrreldav võimalus sattuda uuringu valimisse. Uuringu kaudsed kasud puudutavad ka neid sihtrühma liikmeid, kes uuringus ise ei osale.

Uuringu isikustatud andmete töötlemise eesmärgiks on küsitlusuuringu küsitlustoimingute läbiviimine. Küsitluse tulemusel valmiv küsitlusandmete fail on anonümiseeritud, st küsitlusele vastanute nimesid ja kontaktandmeid ei viida kokku nende poolt küsitluse käigus antud vastustega. Uuringu läbiviija edastab küsitluste tulemuste anonümiseeritud üksikvastuste faili Kaitseministeeriumile ning koostab andmefaili pealt üldistatud uuringu aruande. Üksikvastuste failis on vastused muudetud täielikult anonüümseks, ehk vastajad ei ole ei otseselt ega kaudselt tuvastatavad. Selleks, et vastajad ei oleks otseselt tuvastavad, eemaldatakse juba enne Kaitseministeeriumile tulemuste esitamist andmefailist otseselt vastajale isikule viitavad tunnused (nimi, e-maili aadress, telefoninumber). Vastajate kaudse tuvastamise vältimiseks esitatakse andmefailis vastajate taustandmed agregeeritud tunnustena (väiksemad grupid on ühendatud suuremateks, vältimaks olukorda, kus vastaja taustainfo on sedavõrd detailne, et tema isik on taustatunnuste alusel tuvastatav). Agregeerimine puudutab järgnevaid tunnuseid: vanus (ei esitata

täisarvu, vaid vahemikuna) ja haridus (koondatakse kategooriateks I, II ja III taseme haridus), rahvus (eestlane, muu rahvus), kodakondsus (Eesti, muu/määratlemata).

Rahvastikuregistrist tehakse päring küsitlustöö läbiviimiseks vajaliku minimaalse andmekoosseisu kohta, ning valim päritakse (minimaalses) suurus, mis võimaldab saavutada hanketingimustele vastava lõppvalimi.

Isikuandmeid sisaldavad failid (rahvastikuregistrist saadud valimid) kustutatakse hiljemalt üks kuu pärast uuringu tulemuste (nt uuringu aruande) üleandmist tellijale. Selle käigus kustutatakse kogu Rahvastikuregistrist saadud andmestik (sh taustatunnused) ning Nfield küsitluskeskkonda üles laetud isikuandmed. Isikuandmed kustutatakse järgmisteks kuupäevadeks:

1. Avalik arvamus riigikaitsest riigipiiri äärsetes maakondades 18–74-aastases elanikkonnas: SUVI – Rahvastikuregistri kontaktandmete hävitamine orienteeruvalt 10. oktoober 2025/2026/2027/2028

2. Avalik arvamus riigikaitsest riigipiiri äärsetes maakondades 18–74-aastases elanikkonnas: SÜGIS – Rahvastikuregistri kontaktandmete hävitamine orienteeruvalt 10. veebruar 2026/2027/2028/2029

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis⁴ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Isikuandmete allikaks teatud elanikkonnarühmade lõikes on rahvastikuregister.

Kaitseinvesteeringute Keskus ja Kaitseministeerium on läbi viinud uuringu hankemenetluse ja sõlminud töövõtulepingu eduka pakkujaga (AS Emor). Teadusuuringu läbiviijaks ja isikuandmete volitatud töötlejaks on AS Emor. Kaitseministeerium uuringu tellijana ei oma ega töötle isikuandmeid. Kaitseministeerium sõlmis uuringu läbiviijaga andmetöötluse lepingu andmete kaitseks ning uuringu järgseks isikustatud andmete, sh kontaktandmete hävitamiseks. Andmetöötluse leping on taotlusele lisatud.

Kaitseministeerium volitab AS-i Emor iga uuringu eelselt esitama taotlust rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu menetlemise infosüsteemis (<https://rr-taotlus.smit.ee/>). Saadud andmeid kasutab AS Emor ainult antud küsitluse käigus valimiisikutega kontakteerumiseks, nõusoleku saamiseks ja küsitlemiseks. Isikuandmeid sisaldav valim edastatakse krüpteerituna uuringu läbiviija volitatud töötaja e-maili aadressile.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Küsitlus viiakse läbi kolme maakonna – Põlva-, Võru ja Ida-Virumaa – elanike seas. Minimaalne lõplik vastajate arv on 500 inimest, sh 250 inimest Ida-Virumaalt ning 250 inimest Põlva- ja Võrumaalt kokku. Arvestades vastamisaktiivsust ning kontaktide kvaliteeti on selleks vajalik saada rahvastikuregistrist 6000 inimese kontaktid.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Andmed päritakse rahvastikuregistrist päringu tegemise seisuga.

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailsetelt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

andmed	kasutusviis
elukoha andmed maakonna ning asulatüübi täpsusega	moodustamaks maakonnapõhist valimit kolme maakonna piires. Asulatüübi puhul kasutatakse jaotust linn, maa-asula.

⁴ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44–50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

isikunimi (ees- ja perekonnanimi)	on vajalik tagamaks, et küsitlusele vastab see inimene, kes oma taustaandmete järgi valimisse sattus, mitte inimene, kelle meiliaadress või telefoninumber on rahvastikuregistrisse teise inimese kontaktiks antud. Lisaks suurendab nimeline pöördumine vastamisaktiivsust.
kontaktandmed (e-post, telefon)	e-posti aadress uuringut tutvustava kirja ja digitaalse küsitluslingi saatmiseks, telefoni number telefoniküsitluse läbiviimiseks
sugu	saavutamaks proportsionaalset valimit regiooni/piiriäärse ala vaatest
vanus	vanuse andmed rahvastikuregistrile taotluse esitamise või jooksva seisuga, saavutamaks proportsionaalset valimit regiooni/piiriäärse ala vaatest
rahvus (selle puudumisel emakeel)	saavutamaks proportsionaalset valimit piiriäärse elanikkonna jaotumisest rahvuse/keele põhisel
kodakondsus	saavutamaks proportsionaalset valimit piiriäärse elanikkonna jaotumisest kodakondsuse põhisel. Küsime jaotust vene, muu riigi või määratlemata kodakondsus.
haridus	saavutamaks proportsionaalset valimit piiriäärse elanikkonna jaotumisest haridustaseme põhisel ning planeerimaks täpsemalt ja paremini vastajale lähenemise kanaleid: kõrgema haridustasemega vastajad on paremini kättesaadavad veebiküsitluses; madalama haridustasemega vastajateni jõudmiseks on parem telefoniküsitlus

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetset isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

Rahvastikuregister

9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?

Riigipiiri äärsete maakondade elanike uuringu puhul kasutati rahvastikuregistri kontakte 2024. aasta sügisel. 2025-2028. aasta osas ei ole täiendavalt suheldud.

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)?

Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.

Rahvastikuregistri andmeid ei kasutata tulemuste esitamisel. Uuringu käigus kogutud vastused anonümiseeritakse volitatud töötleja ehk uuringu läbiviija poolt ja uuringu läbiviija edastab Kaitseministeeriumile juba anonümiseeritud üksikvastuste faili ning üldistatud analüüsi põhjal koostatud aruande. Pseudonümiseerimine ei ole vajalik, sest puudub vajadus hilisemaks vastajate identifitseerimiseks.

Üksikvastuste failis on vastused muudetud täielikult anonüümseks, ehk vastajad ei ole ei otseselt ega kaudselt tuvastatavad. Selleks, et vastajad ei oleks otseselt tuvastatavad, eemaldatakse juba enne Kaitseministeeriumile tulemuste esitamist andmefailist otseselt vastajale isikule viitavad tunnused (nimi, e-maili aadress, telefoninumber). Vastajate kaudse tuvastamise vältimiseks esitatakse andmefailis vastajate taustandmed agregeeritud tunnustena (väiksemad grupid on ühendatud suuremateks, vältimaks olukorda, kus vastaja taustainfo on sedavõrd detailne, et tema isik on taustatunnuste alusel tuvastatav). Agregeerimine puudutab järgnevaid tunnuseid: vanus (ei esitata täisarvu, vaid vahemikuna) ja haridus (koondatakse kategooriateks I, II ja III taseme haridus), rahvus (eestlane, muu rahvus), kodakondsus (Eesti, muu/määratlemata).

Volitatud töötleja anonümiseerib andmed järgnevalt:

- Uuringu valimiinfo ehk valimifail, mis sisaldab potentsiaalsete vastajate kontakte (e-maili aadresse, telefoninumbrit) laaditakse Nfield küsitlussüsteemi.
- Nfield küsitlussüsteem saadab potentsiaalsetele vastajatele e-maili kutsega vastata uuringule või helistab neile telefoniküsitlaja süsteemi poolt etteantud numbrile.

<ul style="list-style-type: none"> - Vastajad, kes on nõus uuringus osalema, täidavad ankeedi Nfield süsteemis või sisestab nende vastused telefoniküsitajale. - Küsitlusperioodi lõppedes laetakse Nfield küsitlussüsteemist alla fail vastajate vastustega. Selles failis ei ole vastaja e-maili aadressi ega telefoninumbrit, kuid on unikaalne ID. - Nfieldi küsitlussüsteemist kustutatakse kontaktandmed ühekorraga kohe peale küsitlustöö lõppu. - Valimiinfole ja unikaalse IDga andmetele on ligipääs ainult konkreetsel andmetöötlusspetsialistil, kellele on vastav õigus omistatud. - Andmetöötluse esimeses etapis nimetatud ID eemaldatakse ning edasistes analüüsides ja töötlustes kasutatakse faili, mis ei sisalda viidet konkreetsele vastajale. Sellest hetkest peale ei ole küsimustiku vastused enam mitte kellegi jaoks kokkuviidavad kontaktidega. <p>Tellijale esitatavas SPSS-formaadis andmefailis on ainult kirjed vastustega küsimustikule, kuid mitte vastaja nime ega kontaktandmetega. Küsitlus on ainult elektroonne ning paber kandjal küsimustikke ei ole. Vabaväljaga vastatud küsimused töötatakse läbi uuringu analüütiku poolt eesmärgiga eemaldada ebasobivad täitmised (nt suvaliselt sisestatud tähed, ebasünnis keelekasutus, vihakõne). Vabaväljaga küsimused ei küsi vastaja kontakte ega nime. Kui seal peaks olema spetsiifiliselt isiku tuvastamist võimaldavat infot, siis see kustutatakse.</p>	
10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis. -	
10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid. Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab. -	
10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg. <i>Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.</i> -	

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i>	Jah
11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁵	
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	<p>Kõik andmesubjektid kaasatakse küsitlusse ja neile saadetakse küsimustiku kutse, kus neid teavitatakse küsitluse läbiviimisel andmete päritolust, vastamise vabatahtlikkusest ning edasises uuringuandmete analüüsis anonüümitud andmete kasutamisest, uuringu tellijast ning andmete edastamisest teistele osapooltele.</p> <p>Andmesubjekte teavitatakse saates neile vastamiskutse.</p> <p>Taotleja kinnitab, et kõik IKS § 6 lõike 3 loetletud tingimused on käesoleva uuringu puhul täidetud. Vastavalt IKS § 6 lõikele 3 on teadus- või ajaloo uuringu või riikliku statistika vajadusteks andmesubjekti nõusolekuta tema kohta käivate andmete töötlemine andmesubjekti tuvastamist võimaldaval kujul lubatud üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:</p> <p>1) pärast tuvastamist võimaldavate andmete eemaldamist ei ole andmetöötluse eesmärgid enam saavutatavad või neid oleks ebamõistlikult raske saavutada;</p>

⁵ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

	<p>2) teadus- või ajaloouuringu või riikliku statistika tegija hinnangul on selleks ülekaalukas avalik huvi;</p> <p>3) töödeldavate isikuandmete põhjal ei muudeta andmesubjekti kohustuste mahtu ega kahjustata muul viisil ülemäära andmesubjekti õigusi.</p> <p>Nimetatud tingimused on täidetud ning alus töötlemiseks tuleneb IKS § 6 lõikest 5.</p> <p>Samuti on taotleja täiendavalt valmis andmesubjekte teavitama uuringu läbiviimisest sotsiaalmeedia kaudu.</p>
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused⁶?	<p>AS-i Emor kodulehelt eesti ja vene keeles:</p> <p>https://www.kantaremor.ee/privaatsuspoliitika/</p> <p>https://www.kantaremor.ee/principy-konfidencialnosti/</p>

<p>12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁷</p> <p><i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i></p>	<p>Otseselt ei edastata, kuid uuringu küsitluse läbiviimisel kasutab volitatud töötleja järgmisi allhankijaid:</p> <p>Veebiküsitluse läbiviimisel:</p> <p>Nfield Online veebiküsitluste lahendust pakub Hollandi firma NIPO Software B.V. Admin ligipääs on Nipo töötajatel Hollandist ja Hispaaniast. Nfield Online alltöövõtjad on Microsoft Azure pilvelahendus asukohaga Amsterdamis, georeplikeeritud Iirimaa ja Elastic Email, mis võimaldab teenuseid pakkuda regioonide põhisealt, Euroopa klientide puhul kasutatakse andmekeskust Prantsusmaal (Pariisis).</p> <p>Telefoniküsitluse läbiviimisel:</p> <p>AS-i Emor grupi telefoniküsitluste pakkumise pilvelahendus, mille serverid paiknevad Iirimaa, Dublinis. Pilvandmetöötluste pakkuja tagab piisava andmekaitse taseme, et täita üldmääruse nõudeid.</p>
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	-
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Thomas Mell
(allkirjastaja ees- ja perenimi)⁸

(allkirjastatud digitaalselt)
(allkiri ja kuupäev)

Taotluse lisad:

Lisa 1: Seaduse alusel loodud valdkonnapõhise eetikakomitee seisukoht	X
Lisa 2: Hankeleping ja andmetöötlusleping	X
Lisa 3: Nõusoleku võtmise vorm	X
Lisa 4: Uuringu küsimustiku kavand	X

⁶ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

⁷ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44–50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁸ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).